

**FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLAN FÖR
MALUNG-SÄLENS KOMMUN
MOBERGSKÖLEN – FLYGPLATS MED AIRPORT CENTER**

SÄRSKILT UTLÅTANDE

Innehåll

HUR SAMRÅDET BEDRIVITS	4
HUR GRANSKNINGEN BEDRIVITS	4
REDOVISNING AV INKOMNA YTTRANDEN	6
Statliga myndigheter och verk m.m.....	6
1. Länsstyrelsen Dalarnas län.....	6
2. Hedmark Fylkesråd	8
3. Statens geotekniska institut, SGI.....	9
4. Statens vegvesen	9
Angränsande kommuner	10
5. Hagfors kommun.....	10
Kommunala nämnder och organ	11
6. Miljönämnden	11
Institutioner, föreningar / organisationer	11
7. Naturskyddsföreningen	11
Företag.....	14
8. Ellevio	14
9. Skanova	14
Sammanfattande kommentar.....	15
SAMMANFATTNING OCH FÖRSLAG TILL FORTSATT HANDLÄGGNING	16
.....	16
Sammanfattning	16
Fortsatt handläggning	16
Medverkande tjänstemän.....	16

TILLÄGG TILL ÖVERSIKTSPLAN FÖR MALUNG-SÄLENS KOMMUN MOBERGSKÖLEN – FLYGPLATS MED AIRPORT CENTER

SÄRSKILT UTLÅTANDE

2016-03-14

HUR SAMRÅDET BEDRIVITS

Fördjupningen till Översiktsplanen angående Mobergskölen-Airport center har under tiden 22 december 2014 – 27 februari 2015 varit utsänt på samråd till allmänheten, intresseorganisationer, övriga intressenter, angränsande kommuner samt myndigheter. Plan-och bygglagen anger endast att enskilda, t ex fastighetsägare, ska *ges tillfälle* att delta i samrådet. Någon uppsökande verksamhet från kommunens sida gentemot enskilda (t ex fastighetsägare) brukar normalt inte vara aktuell i översiktsplanering, utan information om pågående planering sker genom annonsering i tidning. Projektet med en flygplats vid Mobergskölen kan komma att få stor påverkan på närområdet. Då Sälenfjällen är ett område där flera fastighetsägare är bosatta på andra orter har kommunen valt att skicka ett brev med samrådsinbjudan direkt till samtliga fastighetsägare inom det område som i den kommuntäckande översiktsplanen från 2009 är markerat som "flygplatsområde". Utöver detta har två samrådsmöten hållits, ett i Sälens by samt ett i Trysil.

HUR GRANSKNINGEN BEDRIVITS

Fördjupningen till Översiktsplanen angående Mobergskölen-Airport center har under tiden 1 januari 2014 – 29 februari 2016 varit utställt för granskning. Granskningen har givit möjlighet för allmänheten, intresseorganisationer, övriga intressenter, angränsande kommuner samt myndigheter att inkomma med synpunkter. Planförslaget har varit utställt för granskning på följande ställen; Stadsbyggnadskontoret i Malung, Turistbyrån i Sälen, Ungärde skola, ICA Rörbäcksnäs, Handlarn i Sörsjön, kommunhuset i Älvdalen, rådhuset i Trysil (Norge) samt kommuneuset i Engerdal (Norge).

Plan-och bygglagen anger endast att enskilda, t ex fastighetsägare, ska *ges tillfälle* att delta i samrådet. Att det reviderade planförslaget finns utställt för granskning meddelas normalt enbart genom en kungörelse i ortstidning samt på kommunens anslagstavla. Någon uppsökande verksamhet från kommunens sida gentemot enskilda (t ex fastighetsägare) brukar normalt inte vara aktuell i översiktsplanering, utan information om pågående planering sker genom annonsering i tidning.

Projektet med en flygplats vid Mobergskölen kan komma att få stor påverkan på närområdet. Då Sälenfjällen är ett område där flera

fastighetsägare är bosatta på andra orter har kommunen även inför granskningen valt att skicka ett brev med information om granskningen direkt till samtliga fastighetsägare inom det område som i den kommuntäckande översiktsplanen från 2009 är markerat som "flygplatsområde".

Under granskningstiden har skriftliga synpunkter inkommit från myndigheter, organisationer m.fl. enligt förteckning. Samtliga yttranden redovisas i sin helhet. Utlåtandet syftar till att ge kommunens beslutande organ en redovisning av de synpunkter som framkommit under granskningen och vilka överväganden som därmed görs.

XXXXXXXXXX

REDOVISNING AV INKOMNA YTTRANDE

Nedan följer en redovisning av inkomna yttranden med synpunkter på planförslaget samt kommentarer till dessa.

Granskningssynpunkter	Kommentarer
Statliga myndigheter och verk m.m.	
<p>1. Länsstyrelsen Dalarnas län</p> <p>Den fördjupade översiktsplanen är utställd för granskning under tiden 1 januari – 20 februari 2016.</p> <p>Länsstyrelsens roll</p> <p>Länsstyrelsen har tidigare lämnat yttrande under samrådet. Granskningsyttrandet, som avges under utställningstiden, ska enligt 3 kap. 20 § plan- och bygglagen (PBL) fogas till planen och begränsas därför till att behandla de frågor som anges i 3 kap. 16 § PBL.</p> <p>Av granskningsyttrandet ska framgå om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB). 2. Förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. MB inte följs. 3. Redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB. 4. Sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt. 5. En bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämningar eller erosion. <p>Berörda enheter inom Länsstyrelsen samt berörda statliga myndigheter, län och kommuner har getts möjlighet att lämna synpunkter på det utställda planförslaget. Länsstyrelsens granskningsyttrande redovisar statens samlade besked om frågorna ovan.</p> <p>Utifrån de intressen Länsstyrelsen har att bevaka finns inget att erinra.</p> <p>.</p> <p>.</p> <p>Övrigt att beakta</p>	<p><i>Malung-Sälens kommun har under granskningstiden haft samordningsmöten med Länsstyrelsen avseende bl.a. avgränsning av de miljökonsekvensbeskrivningar som tillhör fördjupningen av översiktsplanen samt den detaljplan som samtidigt tas fram för flygplatsens terminalbyggnad samt handelscentrum.</i></p>

Granskningssynpunkter	Kommentarer
<p>3.5 Kulturmiljö</p> <p>Att en arkeologisk utredning gjorts inom det aktuella området betyder inte att det inte behöver göras fler utredningar. I samband med utökningen av flygbanan kommer det troligen att krävas ytterligare en arkeologisk utredning och utöver denna, även en utredning för den nya vägsträckningen samt planerad högspänningsledning och andra vägar. Detta kan även bli aktuellt inom B31, områden för framtida bostadsbebyggelse samt verksamheter.</p> <p>Det är även önskvärt med en generell fornminnesinventering inom hela området som berörs av översiktsplanen. Inom området kan det finnas flera äldre stigar som inte är redovisade i översiktsplanen och utmed dessa ytterligare kulturlämningar. Exempel på detta är den myrmark som ligger söder om flygfältet och heter Vintervägsmyr. Namnet Blästbäcken tyder även på äldre järnframställning, vilket styrks av ett område vid Blästbäcken på Riksantikvarieämbetets registerkartor är benämnt som blästa. Samtligt regleras via kulturmiljölagen.</p>	<p><i>En fördjupning av översiktsplanen har ingen rättsverkan på samma vis som en detaljplan. När det blir aktuellt med ytterligare bebyggelseprojekt inom området som omfattas av denna fördjupning kommer detaljplaner att behöva upprättas, och i samband med planläggning görs erforderliga utredningar.</i></p>

Granskningssynpunkter	Kommentarer
<p>2. Hedmark Fylkesråd</p> <ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="236 383 786 958">1. Fylkesrådet ser positivt på at planene for flyplass og Airport center i Sälen er utviklet videre, og at de foreliggende utredninger viser positive effekter for næringsutvikling på norsk og svensk side. Tilgjengelighet er en av de viktigste forutsetningene for styrket attraktivitet i reiselivsnæringen. En flyplass i Sälen vil bidra til å forbedre tilgjengeligheten til regionen og med erfaring fra andre handelsetableringer vil et handelssenter også bidra til å øke besøksattraktiviteten. Selv om det i Hedmark først og fremst er Trysil og Engerdal som vil ha fordeler av dette, vil også andre deler av fylket profitere på forbedret tilgjengelighet og styrket besøksattraktivitet dersom de velger å profilere seg mot det internasjonale markedet som vil styrkes som følge av flyplassen, og ellers utnytte de mulighetene som utbyggingen gir. <li data-bbox="236 992 786 1144">2. Fylkesrådet kan ikke se at det er svart opp på punktet vedrørende støy, slik det er pekt på i første gangs høring. Fylkesrådet forventer at det utredes hvilke støykonsekvenser tiltaket vil ha også på norsk side. <li data-bbox="236 1178 786 1384">3. Fylkesrådet oppfatter foreliggende reviderte planmateriale som et godt utgangspunkt for videre jobbing med realisering av tiltaket. Fylkesrådet er positive til at man er med i prosessen, og vil gjerne informeres fortløpende også i det videre arbeidet med saken.	<p><i>Flygplatsen är från början avsedd att vara en skandinavisk, snarare än svensk flygplats. Frågan om påverkan på vägtrafiken i Norge har utretts i en översiktlig analys som tagits fram av Sweco, där konsekvenserna för vägtrafiken i Norge och Sverige belyses. Den konsekvensanalys för handel som tagits fram omfattar även hur handeln på den norska sidan kan komma att påverkas. En av de slutsatser som dras i denna analys är att effekterna av handeln vid flygplatsen knappast blir avgörande för flertalet av butikerna på den norska sidan.</i></p> <p><i>Bullerfrågan tas upp i det miljötillstånd som Mark- och miljödomstolen. I den miljökonsekvensbeskrivning som ligger till grund för tillståndet redovisas detta. I Bilaga 2 till denna MKB "PM buller – Sälen Trysil Airport" redovisas flygbullernivåer, maximalnivåer och en ljudmiljöredovisning i 15 punkter. Som framgår av redovisningen kommer inga områden i Norge att exponeras av flygbuller överstigande Lden (dygnsekvivalentnivå) 55 dBA, gränsen för Lden tangerar norska områden. Det bedöms att inga boenden i Norge kommer att exponeras för flygbuller överstigande Lden 50 dBA från Sälen Trysil Airport. Som framgår av bullerredovisningen kommer maximalnivåerna 70 och 80 dBA från medeldistansjetflygplan att beröra norskt territorium. Aktuella utbyggnadsplaner för fritidshusomraden kan genomföras utan restriktioner med utgångspunkt från de norska bedömningsgrunderna för bebyggelseplanering i flygbullerexponerade områden.</i></p>

Granskningssynpunkter	Kommentarer
<p>3. Statens geotekniska institut, SGI</p> <p>Yttrande över utställningshandling daterad december 2015 Statens geotekniska institut (SGI) har erhållit rubricerad detaljplan [sic!] med begäran om yttrande. SGI har tidigare avgivit ett yttrande över fördjupad översiktsplan för Mobergskölen 2015-02-23 och över detaljplan 2015-08-28. SIG:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred och erosion. Grundläggningsfrågor och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår således inte. Syftet med den fördjupade översiktsplanen för Mobergskölen är att översiktligt klargöra de förutsättningar som finns för områdets framtida utveckling, i första hand för de närmaste ca 10 åren.</p> <p>Underlag: -planbeskrivning med tillhörande karta upprättad av Sweco, daterad december 2015.</p> <p>SGI:s synpunkter</p> <p>Planområdet är beläget invid den befintliga flygplatsen vid Mobergskölen ca 3 km nordost om Rörbäcksnäs och ca 7 km väster om Hundfjällets skidanläggning i Sälenfjällen.</p> <p>Enligt planbeskrivningen har en geoteknisk undersökning genomförts för befintlig flygbana och den planerade utbyggnaden av banan (F-området). Marken består av morän blandat med torv/myrmark. För områden med morän föreligger normalt ingen risk för skred eller ras, men åtgärder kan i vissa fall erfordras med avseende på erosion. Inom områden med torv erfordras normalt åtgärder med avseende på markens bärighet/stabilitet.</p> <p>De geotekniska förutsättningarna inom området bedöms som gynnsamma och SIG ser från geoteknisk synvinkel att planläggning är möjlig, men då den geotekniska utredningen ej har bifogats som underlag till planen, kan vi inte ge några synpunkter på planförslaget.</p>	<p><i>Synpunkterna noteras.</i></p>
<p>4. Statens vegvesen</p> <p><i>Höringsuttalelse til Fördjupning av översiktsplanen för Mobergskölen;</i></p> <p>Vi viser til underlagsdokumentene for Fördjuping av översiktsplanen för Mobergskölen; - Konsekvensanalys – hur påverkar en handelsetablering vid Scandinavian Mountains Airport förutsättningarna för befintlig handel i regionen</p>	<p>Flygplatsen är från början avsedd att vara en skandinavisk, snarare än svensk flygplats. Frågan om påverkan på vägtrafiken i Norge har utretts i en översiktlig analys som tagits fram av Sweco, där konsekvenserna för vägtrafiken i Norge och Sverige belyses. Den konsekvensanalys för handel som tagits fram omfattar även hur handeln på den norska sidan kan komma att påverkas.</p>

Granskningssynpunkter	Kommentarer
<p>(september 2015) - Analys av vägtrafiken till följd av utbyggnad av flygplats och handelscentrum.</p> <p>Vi har tidigare etterspurt en trafikundersökelse. En slik undersökelse vil være en viktig del av beslutningsgrunnlaget for eventuelle vegtiltak på norsk side.</p> <p>Konsekvensanalysen om handelsetableringen konkluderer med at det er helt avgjørende at vegstandarden, spesielt på norsk side, utbedres slik at dette ikke utgjør en barriere. Det finnes flere andre handelssentre på svensk side som hovedsakelig har norske kunder, der veggen holder god standard. Dersom vegstandarden opp til Mobergskölen flyplass oppleves som en barriere vil nordmenn på veg til grensehandel velge andre, lettere tilgjengelige, destinasjoner.</p> <p>Trafikkundersøkelsen av desember 2015 viser at rv. 2, rv. 3 og rv. 25 vil kunne takle en potensiell trafikkøkning i 2023 som følge av utvidet flyplass og handelssenter på Mobergskölen. På fv. 569 inn mot Sverige er ÅDT per i dag i underkant av 300. Utvidelse av flyplass og opprettelse av handelssenter vil medfører at trafikken øker til ca. 2800 kjt/t (ÅDT) i henhold til trafikkundersøkelsen. Fv. 569 har fast dekke og midtlinje. Den vil således ha tilstrekkelig kapasitet. Vår bekymring er knyttet til økt slitasje ved økt trafikk og større andel tunge kjøretøy. Veggen har allerede i dag litt svake kanter på delstrekninger.</p> <p>Oppgradering av fv. 569 ligger ikke inne som tiltak i det gjeldene handlingsprogram for fylkesveger i Hedmark.</p> <p>Seksjon for trafiksikkerhet og forvaltning</p>	

Angränsande kommuner

5. Hagfors kommun

Yttrande Granskning av fördjupning av översiktsplan för Mobergskölens flygplats, Malung-Sälens kommun

En flyghinderanalys behöver göras för att försäkra om att etableringen inte påverkar MSA-ytor (minimum sector altitude), CNS-turustning (communication, navigation, surveillance) och övriga hinderbegränsande ytor för Hagfors Airport.

MSA (Minimum Sector Altitude) är den höjd som ett flygplan som är på väg ner för att landa säkert kan sjunka till innan den slutliga inflygningen tar vid. På denna höjd har flygplanet en marginal på 1000 fot/300 meter över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Den MSA-påverkande ytan består av en cirkel med radien 55 km, som utgår från flygplatsens landningshjälpmedel. Cirkeln är delad i fyra sektorer och höjderna kan vara olika i varje sektor. Inför granskningen kompletterades planen med uppgifter om flygplatsens MSA-påverkande yta. Hagfors Airport ligger ca. 150 km från

Granskningssynpunkter	Kommentarer
	<i>Mobergskölen. Vid etableringen av flygplatsen kommer hänsyn tas till MSA-tytor och CNS-utrustning för närbelägna flygplatser.</i>

Kommunala nämnder och organ

6. Miljönämnden

Miljönämndens yttrande

1. Miljönämnden bedömer att den anhållna kompletteringen i yttrande med diarienummer 2014-0981-2, daterat till den 27 januari 2015, är tillfredställande

Beskrivning av ärendet

Till miljönämnden inkom 2014-12-19 ett förslag till fördjupad översiktsplan för Mobergskölen – Flygplats med Airport centrum.

Miljönämnden yttrade sig angående förtydligande av den uppskattade volymen dricks- och spillvatten för området som översiktsplanen avser.

Bedömning

Miljönämnden har valt att granska de delar som berör dricksvattenförsörjning och omhändertagande av spillvatten. Miljönämnden anser att verksamhetens övriga miljöpåverkan, exklusive de vägdragningar som hanteras separat, är reglerade i det beslut om tillstånd för verksamheten som Mark- och miljödomstolen meddelade 2013-02-11 (M 2509-11).

Miljönämnden bedömer, efter att ha granskat både Tandådalens vattenverks kapacitet och det tänkta uttag, att dricksvattenförsörjningen är tillräcklig.

VAMAS har inlett ansökan om att få utöka den maximala kapaciteten för Tandådalens reningsverk. Det finns i dagsläget möjlighet att överföra avloppsvatten från Tandådalens reningsverk till Sälkfällets reningsverk.

Villkoren för anläggandet av flygplatsen anges i Mark- och miljödomstolens beslut. Dessa villkor måste uppfyllas för att en flygplats ska kunna anläggas. En översiktsplan, samt fördjupningar av denna, har ingen direkt rättsverkan utan den utgör ett vägledande dokument för kommande planering och beslut.

Miljönämndens yttrande noteras.

Institutioner, föreningar / organisationer

7. Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen Malung-Sälen frågar sig om Malungs-Sälens kommun lever kvar på 1900-talet?

En samlad kommentar till generella yttranden om flygplatsens lämplighet samt frågan om tåg som ett

Granskningssynpunkter

Borde inte ledande forskning inom klimat och miljö tas mer på allvar? Allt pekar på att klimatfrågan tillsammans med förlusten av biologisk mångfald är vår civilisations stora ödefrågor. Johan Rockström, professor vid Stockholms universitet och chef för Stockholm Resilience Centre, uttryckte sig till exempel så här i en intervju för Supermiljöbloggen i augusti 2015: *"Till att börja med måste slutsatsen rimligen bli att nu är tidpunkten att vara politiskt modiga. Att våga höja blicken, tänka på lång sikt och lägga ett attraktivt och ambitiöst mål för Sveriges framtida utveckling, som bygger på en ny vision om en hållbar välfärd. För mig är det logiskt att detta översätts till en plan för att Sverige skall bli världens första fossilfria välfärdsnation."* Enligt Trafikverket har flyg störst påverkan på klimatet, räknat per passagerare och kilometer. Flyget ger alltså stora utsläpp av koldioxid som förstärker växthuseffekten och bidrar till ett varmare klimat. Med nuvarande ambitioner är vi på väg mot en tre grader varmare värld. Ska temperaturökningen ha en chans att stanna under 1,5 grader, eller ens 2 grader, krävs nu snabba beslut. De närmsta åren är absolut avgörande.

I november 2015 slöts ett nytt globalt klimatavtal där världens länder kom överens om att två graders uppvärmning ses som oacceptabelt. Gränsen flyttades ned till "väl under" två grader, med sikte på under 1,5 graders uppvärmning över förindustriell nivå. Naturskyddsföreningen Malung-Sälen anser att utbyggnaden av flygplatsen inte rimmar väl med dessa mål för vår gemensamma framtid. Siffror från 2013 visar att global flygtrafik då stod för 4–5 procent av alla klimatpåverkande utsläpp och om vi ska försöka nå en mer hållbar värld kan man inte satsa på ett ännu större beroende av fossila bränslen. Enligt Trafikverket släpper eldrivna tåg nästan inte ut några klimatgaser alls, under förutsättning att elen kommer från en mix av svenska energikällor, eftersom de har låga utsläpp av koldioxid. Naturskyddsföreningen Malung-Sälen anser att det enda tänkbara alternativet till ett utökat transportnät till Sälenfjällen är med tåg.

I samrådsunderlag för den nya vägen som måste byggas om flygplatsplanerna förverkligas står att läsa: *"Klimatet blir varmare och bland annat större nederbördsmängder, risk för skyfall och större flöde i vattendrag förväntas som en följd av detta."* Naturskyddsföreningen Malung-Sälen menar att Malung-Sälens kommun borde begrunda just denna mening noga. Jul och nyår 2015 var det barmark i Sälenfjällen. Anledningen till att turister ens ska överväga tanken att sätta sig på ett flygplan för att åka till Dalafjällen är att det finns snö. Idag finns snö i omkring 3-4 månader i Sälen. Med ett varmare klimat kommer med största sannolikhet snösäsongen bli än kortare. Ökad satsning på en fossil fordonsflotta bidrar till att växthuseffekten ökar och klimatet blir varmare...

Kommentarer

alternativ till flygplatsen återfinns i slutet av utlåtandet.

Granskningssynpunkter

En ganska enkel ekvation som ger följdfrågan; Hur ska flygplatsen bära sig?

Om man zoomar ner frågan till en mer lokal utgångspunkt påpekar Naturskyddsföreningen Malung-Sälén att flygplatsen ska ligga mitt i det område som i översiktsplanen kallas D2 Västra Randområdet. Ett område som, enligt 4 kap 1-2 §§ miljöbalken, är utpekade riksintresse för turism och rekreation. Översiktsplanen har följande rekommendationer angående detta område: "Ny bostadsbebyggelse bör inte tillåtas. Stor försiktighet med nya exploateringsföretag. Restriktivitet råder mot nya täkter. Skogsbruket bör bedrivas med varsamhet. I exponerade områden bör hyggesstorlekarna begränsas. I höjdlägen nära kalfjäll bör skogsbruksåtgärder undvikas. Vid mark- eller vattenområden som inrymmer naturvärden eller är ekologiskt känsliga bör särskild hänsyn tas."

Kartan över området illustrerar tydligt att ambitionerna för området benämnt som D2-Västra Randområdet inte kan bibehållas om planerna för flygplatsen förverkligas. Frågan Naturskyddsföreningen Malung-Sälén då ställer är; Vad är Malung-Säléns kommuns ambition egentligen? Naturskyddsföreningen Malung-Sälén anser att det är oerhört viktigt att kommuner står upp för den värdefulla natur som finns inom kommungränserna. Kommunerna har den starka kraft som det kommunala planmonopolet ger; att bestämma hur mark skall användas och bebyggas - de äger alltså makten för vilken turism som ska bedrivas. Ekoturism är en växande gren av turismnäringen som Malung-Säléns kommun borde öppna ögonen inför. Definitionen för ekoturism är att skydda naturen genom att ta hänsyn till resmålens ekologiska begränsningar. Den ska också bidra till en hållbar utveckling i det besökta området. Många turister vill uppleva riktig vildmark och en flygplats mitt i ett sådant område kommer inte direkt bidra till en vildmarkskänsla. Det modernt brukade skogslandskapet motsvarar i många fall inte deras förväntningar på vildmark heller för den delen men i detta område finns åtminstone potential.

Kommunen måste öppna ögonen för det värdefulla som finns utanför dörren och som är exotiskt för turister. En vandring genom ett mindre exploaterat landskap kan ge människor en otrolig upplevelse. Borde inte Malung-Säléns kommun ta tillvara på det unika som finns här istället för att exploatera mer och mer i fjällen? Att marknadsföra orördhet, vildmark och klimatvänlig turism torde i dessa dagar av medvetenhet kring klimat- och miljöfrågor locka fler typer av turister än endast skidåkare. Att exploatera sönder naturmiljön påverkar möjligheten för andra turistentreprenörer att jobba i Sälénområdet med omnejd. Kommunen kan bestämma över sin egen mark och därmed bestämma hur framtiden för olika turismformer kommer att se ut till ganska stor del (andra faktorer som efterfrågan,

Kommentarer

Området kring flygplatsen finns markerat i den kommuntäckande översiktsplanen från 2009 som "område C9, område där stora förändringar kan komma till stånd".

I den kommuntäckande översiktsplanen framgår tydligt att det är tänkt att utveckla den befintliga flygplatsen till att efter tillståndsprovning möjliggöra landning med charterflyg.

Granskningssynpunkter	Kommentarer
<p>marknadsföring spelar såklart in men utan miljöerna blir det definitivt ingen turism) Exploateringsintressen tenderar även att "skrika högst" och få mest uppmärksamhet. Nog borde Malung-Sälens kommun också lyssna till kunskap från andra röster än de högljudda.</p> <p>Naturskyddsföreningen Malung-Sälen yrkar på att flygplatsplanerna stoppas och att kommunen istället tar fram en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar plan för utvecklingen av turismen i Sälenfjällen. Detta är ett måste om vi ska kunna överlämna en värld med hopp för framtiden till kommande generationer.</p> <p>Naturskyddsföreningen Malung-Sälen</p>	

Företag

8. Ellevio

Ellevio AB har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och konstaterar att Ellevios synpunkter under samrådet har beaktas i planen. Ellevio har inga ytterligare synpunkter.

Synpunkten noteras

9. Skanova

TeliaSonera Skanova Access AB (Skanova) har tagit del av förslag till detaljplan [sic!] enligt ovan, och låter framföra följande:

Yttrande

Skanova har flera luft och markförlagda teleanläggningar inom den fördjupad översiktsplan för Mobergskölen flygplats.

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Denna ståndpunkt skall noteras i planhandlingarna.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta <https://www.ledningskollen.se>

Kabelanvisning beställs visa <https://www.ledningskollen.se>

Synpunkten noteras. Planen kan inför antagandet komma att kompletteras med ett förtydligande av att en part som initierar en åtgärd som innebär en flytt av en ledning även bekostar den.

Sammanfattande kommentar

(bl a angående relationen flygplats och väg)

Bakgrund

Sälenfjällsområdet är Sveriges fjärde största turistdestination med över 2 miljoner turister. Trysil är Norges största vinterdestination med 1 miljon besökare årligen. Gemensamt för de två destinationerna är att tillgängligheten med kollektivtrafiken till områdena är begränsad. Vägnetet till och från Sälen är idag inte dimensionerat för det omfattande trafikflöde som råder framför allt under vintersäsongen. Tillgängligheten till Sälen och Trysil är sämre i jämförelse med konkurrerande skiddestinationer. Ambitionen är därför att med en etablering av en charterflygplats vid Rörbäcksnäs flygplats skapa goda förutsättningar för att utmana konkurrerande skiddestinationer, men också bibehålla den inhemska marknaden. Nya marknader väntas bli en viktig faktor för den fortsatta utvecklingen av Sälen-Trysil som en av norra Europas största skiddestinationer. En etablering av en charterflygplats är en avgörande komponent för detta. I flygplatsens upptagningsområde finns även Idre Fjäll som är Sveriges tredje största vinterdestination efter Sälen och Åre samt Engerdal på den norska sidan.

Goda kommunikationer historiskt viktigt

En av orsakerna att fjällturismen blivit så framgångsrik och omfattande i Sälenfjällen har varit möjligheten till god kommunikation. Genom sitt sydliga läge har Dalafjällen historiskt sett varit lättåtkomliga från storstadsregionerna i landet, men en av nyckelfaktorerna till att turismen i Dalafjällen kunnat växa till dagens storlek är att man kunnat erbjuda de mest moderna och effektiva transportmedel som stått till buds.

Redan på 1920-talet anlades järnväg till Sälen (och vidare till Särna). En landsväg till högfjällshotellet blev klar 1939. Sälenfjällen har alltså en tradition att kunna erbjuda de modernaste kommunikationer som samtiden kunnat erbjuda. Historiskt har det visat sig att möjligheten att kunna erbjuda god kommunikation till fjälldestinationerna är en mycket viktig faktor för att kunna vara ett attraktivt besöksmål. Kostnaden för att anlägga en ny järnväg till Sälenfjällen är idag så hög att det inte utgör ett realistiskt alternativ till en flygplats. Malung-Sälens kommun har dock en långsiktig vision om en järnvägsförbindelse till Sälen. En framtida järnvägsförbindelse kan komma att möjliggöra för de gäster som idag åker bil att istället åka tåg, men en flygplats möjliggör helt nya resenärer.

Riktat investeringsstöd

I den nationella trafikslagsövergripande planen för utveckling av transportsystemet för perioden 2014–2025, som beslutades den 3 april i år, slås det fast att 250 miljoner kronor skulle avsättas i ett statligt investeringsstöd till flygplatsinfrastruktur i Sälen, under förutsättning att även andra intressenter bidrog med finansieringen av flygplatsinfrastrukturen. **Det är viktigt att vara tydlig med att ett sådant riktat stöd inte går att använda till någon annan infrastrukturutveckling.** Lika viktigt är det att påpeka att flygplatsen som planeras inte är en kommunal flygplats utan en privat flygplats, och driften av flygplatsen kommer att hanteras av det privata näringslivet.

SAMMANFATTNING OCH FÖRSLAG TILL FORTSATT HANDLÄGGNING

Sammanfattning

Inför utställningen kompletterades planförslaget utifrån de synpunkter som kommit in under samrådet. Med utgångspunkt i Länsstyrelsens synpunkter kompletterades planen med en översiktlig analys av vägtrafiken, generella rekommendationer angående förläggning av elnätet, riktlinjer m.m. avseende hälsa och säkerhet bedöms kunna uppfyllas samt med resultat från den översiktliga geotekniska utredningen. Vidare togs en handelsutredning samt Risk-PM avseende transporter av farligt gods fram. Planen kompletterades även utifrån synpunkter från bl.a. MSB, SGI, Miljönämnden, Dalarnas museum och Statens vegvesen. Detta omfattade bland annat översvämningsrisker, rekommendationer för berörda områden avseende geologi och geoteknik, uppgifter om vatten och avlopp samt arkeologi. Det reviderade förslaget har därefter varit utställt för granskning under två månader. De synpunkter som inkommit under granskningstiden innebär inte att planförslaget behöver ändras, eller att genomgripande korrigeringar behöver göras. De mindre tillägg som kan bli aktuella erfordrar ingen ny utställning. Förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Mobergskölen-Airport centrum kan därför lämnas över till kommunfullmäktige för antagande.

Fortsatt handläggning

De synpunkter som inkommit under granskningstiden innebär endast marginella kompletteringar. Förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Mobergskölen-Airport centrum kan därför lämnas över till kommunfullmäktige för antagande.

Medverkande tjänstemän

Denna samrådsredogörelse har upprättats av stadsarkitekt Tomas Johnsson.

Sweco Architects AB, Yvonne Seger samt Marina Fyhr, har biträtt i arbetet med justering av fördjupningen av översiktsplanen.

Malung-Sälens kommun

Tomas Johnsson
Stadsarkitekt